

ANTİK DERGİSİ

Sayı/Issue: 2

Temmuz/July 2026

KIBRIS'TA KİLİSEDEN CAMİYE DÖNÜŞEN YAPILAR¹

Senanur EVİN²

Öz

Tarih boyunca çok farklı kültürlerle tanıklık etmiş Kıbrıs, zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Osmanlı Devleti'nin adayı fethinden sonra bazı Hristiyan İbadethaneleri camiye dönüştürülerek kullanılmaya devam edilmiştir. Bu çalışmada, Kıbrıs'ta kiliseden camiye dönüştürülen yapıların önemli örneklerinden olan Selimiye Camii ve Lala Mustafa Paşa Camii örnekleri incelenmiştir. Sırasıyla Kıbrıs'ın Osmanlı Devleti öncesi sanat ve mimari ortamı ele alınmış olup daha sonrasında Osmanlı Devleti'nin fethi ve sözü edilen yapıların tarihçesi ile mimari özellikleri ve değişim süreçleri değerlendirilmiştir. Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu yapıların özgün Gotik mimari özelliklerinin çoğunluğunu koruduğu, Osmanlı Devleti'nin fethinden sonra İslamiyete uygun biçimde camiye çevrilerek kullanılmaya devam edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Gotik Mimari, Lala Mustafa Paşa Camii, Selimiye Camii, Osmanlı Mimarisi

Abstract

Cyprus, having witnessed many different cultures throughout history, possesses a rich cultural heritage. Following the Ottoman Empire's conquest of the island, some Christian places of

¹ Evin, S. (2026). Kıbrıs'ta Kiliseden Camiye Dönüşen Yapılar. *ANTİK*, 2, sf. 42-51.

² Senanur EVİN, Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, senanurevin9@gmail.com

worship continued to be used by being converted into mosques. In this study, the Selimiye Mosque and the Lala Mustafa Pasha Mosque, which are among the most significant examples of structures converted from churches to mosques in Cyprus, are examined. Respectively, the art and architectural environment of Cyprus prior to the Ottoman Empire is discussed; subsequently, the Ottoman conquest, the history of the aforementioned structures, their architectural features, and their transformation processes are evaluated. The literature review method was utilized in this study. It was concluded that the structures in question preserved most of their original Gothic architectural features and continued to be used after the Ottoman conquest by being converted into mosques in accordance with Islam.

Keywords: Cyprus, Gothic Architecture, Lala Mustafa Pasha Mosque, Selimiye Mosque, Ottoman Architecture

Giriş

Kıbrıs, Doğu Akdeniz'in en büyük ve en önemli adalarından birisi olması bakımından tarih boyunca birçok farklı uygarlığın egemenliği altına girmiştir. Kıbrıs Bizans, Lusignan, Venedik gibi farklı imparatorlukların hakimiyeti altına girdikten sonra 1570-1571 yıllarında Osmanlı İmparatorluğu tarafından fethedilmiştir. Kıbrıs'a hâkim olan devletler, kendi inanç, sanat ve kültür anlayışlarını adaya mimari eserler aracılığı ile yansıtmışlardır. Bu sayede günümüze ulaşan çok katmanlı kültürel miras oluşmuştur.

Osmanlıların fethinden sonra adada siyasi, kültürel ve dini değişimler yaşanmıştır. Bu değişimler beraberinde bazı Hristiyan ibadethanelerinin camiye çevrilmesini de kapsamaktadır. Kıbrıs'ta kiliseden camiye çevrilen yapılarda en çok Lefkoşa Selimiye Camii ve Lala Mustafa Paşa Camii dikkat çekmektedir. Her iki yapıda gotik mimari üslupta kilise olarak inşa edilmiştir. Ancak ada Osmanlı hakimiyeti altına girdikten sonra ise camii olarak kullanılmaya devam edilmiştir. Sözü edilen yapılar, mimari özelliklerini kaybetmeden İslami ibadetlere uygun hale getirilmiştir. Bu yapılarda hem Avrupa mimarisinin hem de Osmanlı mimarisinin özelliklerini bir arada görebilmekteyiz.

Bu çalışmada Kıbrıs'ın Osmanlı İmparatorluğu hakimiyeti altına girmesi kısaca ele alınmış olup, ardından Selimiye Camii ve Lala Mustafa Paşa Camii'nin mimari özellikleri incelenerek kiliseden camiye dönüşmeleri sonrasında geçirdikleri değişimler ele alınarak Osmanlı dönemi mimarisinin bir parçası olarak taşıdıkları önem ortaya konulacaktır.

Kıbrıs'ın Stratejik Önemi

Akdeniz'in en önemli adalarından birisi olan Kıbrıs, tarih boyunca stratejik öneminden dolayı farklı devletlerin egemenliği altında olmuştur. Anadolu, Suriye, Kuzey Afrika ve Avrupa'da ortaya çıkan devletler belirli dönemlerde ada üzerinde hâkimiyet kurmuşlardır.³ Ticaret yolları üzerindeki konumu sebebiyle Orta Çağ boyunca önemli Batı ve Doğu imparatorluklarının dikkatini çekmiştir.

Kıbrıs adası, Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının geçiş noktası olup büyük medeniyetlerin yer aldığı bir konumda bulunmaktadır. Bu durum sayesinde Kıbrıs, hem uygarlıklar arasında bir köprü olmuş, hem de Kıbrıs'ın ticaretinin hızlı bir şekilde gelişmesine neden olmuştur. Diğer yandan adanın coğrafi yapısı adayı Akdeniz'in doğusunda önemli bir üs haline getirmiştir.⁴

Osmanlı Öncesi Kıbrıs

Kıbrıs adası, Büyük Roma İmparatorluğu'nun 395'te idarî bakımdan ikiye ayrılmasıyla imparatorluğun doğu yarısı sınırları içinde kaldı. Bu tarihten 1191 yılında kesin biçimde imparatorluktan kopuşuna kadar Bizans'ın bir eyaleti olarak varlığını sürdürdü⁵. Bizans İmparatorluğu'nun payına düşen Kıbrıs 800 yıl boyunca Bizanslılar tarafından Fenike, Filistin, Suriye ve Kilikya'ya bağlı bir il olarak yönetildi⁶. Bundan sonra da uzun süre Bizans İmparatorluğu'nun egemenliği altında kalmış ve hristiyanlaşmaya başlamıştır. Bu dönemde Kıbrıs yavaş yavaş temel dini kimliğini oluşturmuş ve bu kimlik hem mimariye hem de kültürüne yansımıştır. Çok sayıda kilise ve manastır inşa edilmiş olup, döneminin sanat ve mimari anlayışını yansıtan önemli eserler ortaya konmuştur. Kiliselerde yer alan ikonalar ve freskolar da döneminin Bizans sanat anlayışının etkileri görülmektedir. Adada Hristiyanlığın yayılması ve Kilisenin güç kazanması adadaki yapılara yeni yapılar kazandırmıştır. Örneğin 5. ve 6.yüzyıllarda refah artışıyla birlikte birkaç kent ve kasabada önemli katedraller inşa edilmiştir⁷.

Kıbrıs'ta Lusignan ailesinin egemenliği XII. yüzyılın sonunda Guy de Lusignan (1192-1194)'ın adayı Aslan Yürekli Richard'dan almasıyla başlamıştır. Lord Guy de Lusignan'ın ardından Lusignanlar adadaki hâkimiyetlerini pekiştirmişler, kendi geleneklerine ve öğrendiklerine uygun bir yapılanmaya gitmişlerdir. Zaman zaman sıkıntılı süreçler geçirseler de adada üç yüz yıl kadar kalmayı bilmişlerdir. II. Henry de Lusignan'ın ardından tahta çıkan krallar taç giyme törenlerini Kıbrıs için Lefkoşa'da düzenlerken, Kudüs için Gazi Mağusa'da

³ Kuş 2018:382

⁴ Akçay 2018:138

⁵ <https://islamansiklopedisi.org.tr/kibris> (Erişim Tarihi 15 Haziran 2026)

⁶ Çelik <https://users.metu.edu.tr/birten/bizans.html> (Erişim Tarihi 15 Haziran 2026)

⁷ Çelik <https://users.metu.edu.tr/birten/bizans.html> (Erişim Tarihi 16 Haziran 2026)

yapmaya başlamışlardır⁸. Lüzinyanların 1192'den itibaren Kıbrıs'ta varoluşları Venediklilerin 1489 yılında gelmelerine kadar kültürel eserler bırakmışlardır. Kıbrıs Adasında batı kültürü ile yarışacak eserler yapmışlardır. Bu eserler teknik, sanatsal, mimari ve bunun gibi alanlarda yapılmıştır⁹. Lüzinyan döneminde Lefkoşa'nın Ortodoks-Bizans yerine Katolik-Latin bir kimlik kazanmış olduğu günümüzde dahi açıkça hissedilmektedir¹⁰. Gotik üslubun çıktığı dönemde Kıbrıs adasında Lüzinyan yönetiminin olduğu bilinmektedir. Lefkoşe'nin merkezinde ve en yüksek tepesinde yer alan Selimiye Camii, Kıbrıs'taki mimari anıtlar içinde önemli bir yere sahiptir. Lüzinyanlar devrinde başpiskopos Eustorge de Montaigu tarafından 1208'de Saint Sophia Katedrali olarak gotik üslubunda yapımına başlanan yapı, başpiskopos Giovanni del Conte Polo tarafından 1326 yılında tamamlanmış ve resmî törenle ibadete açılmıştır.¹¹ Yapının Gotik mimari üsluba uygun olarak inşa edilmiş olması Kıbrıs'ın Lüzinyan döneminde Avrupa sanat ve mimarlık anlayışının etkisi altında olduğunu göstermektedir.

Lefkoşa'daki ve Mağusa'daki gotik yapıların genel özelliklerine bakıldığında; Gotik mimari üslupta yapılan yapılar Latin kökenli olup 13. ve 15. yüzyıllarda Orta çağ'da inşa edilmiş dinsel ağırlıklı yapılardır. Fransa, kökenli olan bu yapılar Kıbrıs'ta yaşanan dönemleri yansıtmaktadırlar. Lüzinyanlar tarafından inşa edilen katedrallerin ve kiliselerin olması gereken özellikleri; plan olarak orta nef yan nefler, haçı oluşturan kuzey ve güney transeptler, doğuda koro, apsis, batı cephesi kraliyet girişleri iki yan portal kapılar, gül pencere ve çan kuleleridir. Lüzinyan, Venedik, Ceneviz dönemlerinde inşa edilen katedraller ve kiliseler yapıldıkları dönemlerde Gotik mimari özellikleri yanısıra Hristiyan dinini yansıtan özelliklere sahiptirler.¹²

Osmanlı Devleti'nin Kıbrıs'ı Fethi ve Dini Yapıların Dönüşümü

Osmanlı İmparatorluğu 1571'de Kıbrıs'ı fethederek 1489'dan beri süren Venedik hâkimiyetini sona erdirdi. Osmanlı ordularının adayı tamamen fethetmesi 1 yıl sürdü. Bu fetih sırasında iki önemli kuşatma gerçekleşti; ilki Lefkoşa kuşatması olup sonuç baş şehrin ele geçirilmesiydi. İkincisi de ondan daha zorlu geçen ve Osmanlı'yı zafere ulaştırıp, Kıbrıs'ın kaderini belirleyen Mağusa kuşatmasıydı. Kıbrıs'ın fethi, adanın konumu nedeniyle Osmanlı için önemliydi.¹³ Osmanlı Devleti'nin Suriye ve Mısır'ı alıp Kuzey Afrika'nın en bayındır bölgesine sahip olmasından sonra, yol üzerinde bulunan ve korsan gemilerine sığınak olan tüccar ve diğer

⁸ Gülmez 2022:620

⁹ Öztürk ve Gürdalı 2021:8

¹⁰ Öztürk ve Gürdalı 2021:9

¹¹ <https://islamansiklopedisi.org.tr/kibris#5-mimari> (Erişim Tarihi 17 Haziran 2026).

¹² Öztürk ve Gürdalı 2021:16

¹³ Arkan 2015:4.

gemilere rahat yüzü vermeyen Kıbrıs Adası'nın elde edilmesi zorunluluk halini almıştı. Nitekim II. Sultan Selim çok tedbirli bir vezir olan Sokullu Mehmed Paşa'nın aksine Kıbrıs'a sefer karar verdi; Lala Mustafa Paşa başkomutan atandı. Osmanlı kuvvetleri 51 gün kuşatmadan sonra 9 Eylül 1570'te Lefkoşe'yi aldı¹⁴. Eylül 1570'te başlayan direniş, 4 Ağustos 1571'de Mağusa Kale komutanı *Bragadino*'nun 5 maddelik bir antlaşmayla kaleyi teslim etmesiyle sona ermiştir. Osmanlılar adada egemenlik kurduktan, adadaki yaşamı hem genel Osmanlı sistemine hem de adadaki yapıya göre düzenlemiştir. Bir yandan idari yapıyı oluştururken bir yandan da Anadolu'dan Kıbrıs'a Türkler yerleştirilmiştir¹⁵.

Kıbrıs'ın Osmanlı Devleti tarafından fethedilmesiyle ada sadece askeri veya siyasi olarak değil, kültürel, dini ve sanatsal anlamda da değişimlere uğramaya başlamıştır. İslam dininin getirmiş olduğu ihtiyaçlar doğrultusunda bazı düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. Değişen yeni düzen kültürel açıdan da görünür kılınmaya çalışılmıştır. Fetih sonrası doğan ihtiyaçlardan kaynaklı fethedilen yerlerdeki kiliseler, özgünlüklerini büyük ölçüde koruyacak şekilde camiye çevrilmiştir. Osmanlılar iki tür ibadet mahallini tercih ediyorlardı; en temelinden ibadete hizmet eden mescitler ve çok önemli olan Cuma ibadetinin de eda edilebileceği camiler. Kısacası, fetihten sonra muhtemelen hızlı bir şekilde bir cami ihtiyacı doğmuş; cami inşasına da vakit olmadığı için mevcut olan uygun bir yapıdan faydalanmak daha kolay görülmüştü. Asli görevinden dolayı buna en uygun yapıların kiliseler olduğu kabul edilmişti. Başka bir deyişle, ivedilik nedeniyle, gerçekten de Hristiyan ibadethanelerini Müslüman ibadetine uygun hale dönüştürmüşlerdi¹⁶.

Fetihle birlikte çok sayıda kilisenin camiye dönüştürülmesi, yerin İslamlaştırılması açısından sembolik olarak önemli görülmüştür¹⁷. Bir kilisenin camiye tevcihi, fetihten sonra şehrin İslamlaştırılması manasına gelir¹⁸. Osmanlı devleti -her ne kadar işleyişi büyük meblağlara mal oluyorsa da- sınırlı bir servete sahipti. Bu yüzden Osmanlılar, ibadethanelerin kuruluu sırasında giderleri azaltmaya çalışırlardı. Hristiyan kiliselerinin dönüştürülmesi bu açıdan da iyi bir çözüm sayılırdı¹⁹. Kiliselerin camiye çevrilmesi sadece ibadet ihtiyacını karşılamak veya fetih esnasında yeni bir cami inşasının beraberinde getireceği bütçe ve zaman kaybını önlemek amacıyla yapılan bir uygulama değildi. Fethedilen kentin dokusunu ve yapıların özgün mimari özelliklerini bozmadan, işlevsel biçimde kullanabilmek amacıyla da yapılmıştır. Kıbrıs'ta bu

¹⁴ Halaçoğlu:1982: 672

¹⁵ Çelik <https://users.metu.edu.tr/birten/osmanli.html> (Erişim Tarihi 18 Haziran 2026)

¹⁶ Sudar 2014:57

¹⁷ Taşar 2021:224

¹⁸ İnalçık ve Arı 2005: 33

¹⁹ Sudar 2014:57

açından öne çıkan önemli iki cami bulunmaktadır. Bunlar Lala Mustafa Paşa Camii ve Selimiye Camii'dir.

Lefkoşa Selimiye Camii: Katedralden Camiye Dönüşüm

Kıbrıs'ta kiliseden camiye dönüşümün en ilgi çekici örneklerinden bir tanesi eski adıyla St. Sophia Katedrali olarak bilinen Selimiye Camii'dir. Yapı bir katedral olarak tasarlanmış olmasına rağmen, Osmanlı fethinden sonra büyük ölçüde özgünlüğünü kaybetmeden camiye çevrilmiştir.

Katedral, günümüzdeki Selimiye Meydanı'nın güneyinde, Fransa'da bulunan Notre Dame of Paris'in benzeri olarak, Gotik tarzda inşa edilmiştir²⁰. Dünya mimari mirasının Gotik örneklerinden olan yapı 1209- 1326 yılları arasında bir Katolik kilisesi olarak inşa edilmiştir. Lüzinyanlar Döneminde inşa edilen St. Sophia Katedrali'nin yapımıyla dini bir merkez olarak oluşmaya başlamış ve sonraki tarihi dönemlere ait çevresel gelişimi tamamlanarak Lefkoşa'nın önemli bir tarihi doku parçası olmuştur. Katedral, Osmanlı döneminde katedral girişinin iki yanındaki bitirilememiş olan çan kulelerinin üzerine, yaklaşık 46 metre yüksekliğinde minareler, mihrap ve minber eklenerek camiye çevrilmiştir²¹. Girişin iki yanında bitirilememiş olan çan kulelerinin üzerine, Osmanlılar tarafından cami minareleri oturtulmuştur²². Caminin kuzeybatı ile güneybatı köşelerinde yapıya bitişik olarak yükselen, kesme taştan yapılmış, tek şerefeli iki minare bulunmaktadır. Minareler sekizgen planlı başlamakta olup silindirik gövdelidir. Yapının üst örtüsü, düzgün kesme taş örgü ile inşa edilmiş kaburgalı çapraz tonozlardan oluşmaktadır²³.

Beş büyük kapısı bulunan camiye, doğu cephesinde bir kapı (Aziziye Kapısı) daha eklenmiş, batıdaki bahçesine de sekiz sütunla taşınan sekizgen örtülü bir şadırvan yapılmıştır. Ayasofya Camii Osmanlı Döneminde, Lefkoşa'nın olduğu gibi adanın da en büyük camisi olarak hizmet vermiştir²⁴. Katedralin en önemli özelliği anıtsal verandası ve onun ihtişamlı üçlü kapısıdır²⁵. St. Sophia'nın içinde, birçok Luzinyan soylusu ve kralları gömülüdür. Bunların mermer mezar taşları hala döşeme kaplamasının bir bölümünü oluşturur. Bu taşlar hasır ve kilim altında kaldıkları ve cami içinde ayakkabı giyilmediğinden üzerlerindeki yazı ve resimler

²⁰ Turkan ve Özburak 2018:432

²¹ Alan ve İlki 2024: 542

²² Nahiyeve 2017:53

²³ Alan ve İlki 2024:543

²⁴ Turkan ve Özburak 2018:434

²⁵ Çelik <https://users.metu.edu.tr/birten/Lefkosa.html> (Erişim Tarihi 18 Haziran 2026)

bozulmadan kalmıştır²⁶. Kıbrıs'ın en önemli kilisesi olduğundan, Luzinyan krallarının taç giyme törenleri burada yapılmaktaydı.

Selimiye Camii, Gotik mimarinin Akdeniz'deki en önemli örneklerinden biridir. Yapının sivri kemerler, uçan payandalar ve nef sistemi, Gotik üslubun karakteristik özelliklerini günümüzde de görünür kılmaktadır. Bu yönüyle yapı, farklı tarihsel dönemlere ve farklı inanç sistemlerine ait mimari anlayışların aynı yapı üzerinde okunabildiği çok katmanlı bir örnek niteliği taşımaktadır. Selimiye Camii, bu özelliğiyle yalnızca bir ibadet mekânı değil, aynı zamanda kültürel ve mimari sürekliliği yansıtan önemli bir tarihî yapı olarak değerlendirilebilir.

Lala Mustafa Paşa Camii: Katedralden Camiye Dönüşüm

Kıbrıs'ta yer alan bir diğer önemli örnek ise St. Nicholas Katedrali olarak da bilinen Lala Mustafa Paşa Camii'dir.

Mağusa'nın en erken tarihli yapısı olan Lala Mustafa Paşa Camii,⁸ Gotik mimarînin üslûp özelliklerine sahiptir. Lusignanlar döneminden kalma bu yapının önceki adı St. Nicholas Kilisesi (1312) olup, Aya Sofya da denilmiştir. Vaktiyle içinde Lusignanların taç giydikleri, Kraliçe Catherina Cornaro'nun Kıbrıs'ı Venedik'e bıraktığı anlaşmayı imzaladığı ve 1571'de şiddetli top ateşi ile kısmen yıkıldığı bilinen bu kilise, özellikle giriş cephesinin mimarîsi bakımından Fransa'daki Troyes, Amiens ve Rheims katedrallerinin bir benzeridir²⁷. 1 Ağustos 1571'de Mağusa'nın teslim alınmasından sonra Lala Mustafa Paşa, 17 Ağustos Cuma günü şehir kilisesinde (St. Nicholas) Sultan II. Selim adına hutbe okutarak burayı camiye çevirtmiştir. Bunun üzerine Lala Mustafa Paşa Camii'ne bir minare, ayrıca mihrap ve minber eklenmiştir. Osmanlı mimarîsinde sultan camilerinde iki veya daha fazla, vezir veya paşa camilerinde ise genellikle giriş cephesinin sağına tek olarak minare yerleştirilme uygulamasına,¹⁵ Lala Mustafa Paşa Camii'nde de uyulduğu görülmektedir²⁸.

Osmanlılar 1571 yılında Gazi Mağusa'yı aldıklarında katedralin orijinalliğine hiçbir zarar vermeden camiye çevirmişler ve bugüne kadar yaşatmışlardır. 1954 yılına kadar Ayasofya Camii adı ile anılan yapı bu tarihten sonra Kıbrıs fatihi Lala Mustafa Paşa'ya hürmeten "Lala Mustafa Paşa Camii" olarak adı değiştirilmiştir. Eser doğu-batı doğrultusunda uzanan 3 neften meydana

²⁶ Nabyeva 2017:53

²⁷ Ülgen 1999:172

²⁸ Ülgen 1999: 173

gelmektedir. Orta nef yan netlerden hem daha geniş ve hem de daha yüksektir. Yapının apsis kısmının başladığı yerde kuzeyde ve güneyde beden duvarlarına bitişik birer odası vardır²⁹.

Lala Mustafa Paşa Camii, kiliseden camiye dönüştürülen bir yapı olmasına rağmen, Gotik mimarinin karakteristik özelliklerini büyük ölçüde koruyarak günümüze kadar gelebilmiştir. Hem Lüzinyan dönemin hem de Osmanlı döneminin özelliklerini bir arada bulundurmasından dolayı çok katmanlı kültürel miras örneklerindendir. Yapı anıtsal ölçülerde inşa edilmesinden dolayı Mağusa'nın tarihsel ve kültürel kimliğini de şekillendiren yapılardan biridir. Bu yapının camiye dönüştürülmesi, ibadet ihtiyaçlarının karşılanması yanında, yapının kullanılmaya devam edilmesi sayesinde günümüze kadar korunmasına da katkı sağlamıştır. Lala Mustafa Paşa Camii, yeniden işlevlendirme anlayışının Kıbrıs'taki en başarılı örneklerinden birisidir.

SONUÇ

Kıbrıs'ın 1571 yılında Osmanlı Devleti tarafından fethedilmesi siyasi değişimler dışında kültürel, dini ve mimari değişimleri de beraberinde getirmiştir. Yaşanan bu değişimin somut örneklerini Selimiye Camii ve Lala Mustafa Paşa Camii'nde net bir şekilde görebilmekteyiz. Kilise ve katedrallerin camiye dönüştürülme uygulaması fetih sonrası ibadet ihtiyacını kısa sürede karşılayabilmiş ve önemli yapıların kullanılmaya devam edilmesini sağlayarak günümüze kadar gelebilmelerine olanak sağlamıştır.

Her iki camii de Kıbrıs'ta kiliseden camiye dönüşümün en önemli ve etkileyici örnekleri arasında yer almaktadır. Yapılar, Lüzinyanlar döneminde Gotik mimari üslubuna uygun olacak şekilde inşa edilmişlerdir. Camiiler Osmanlı döneminde farklı işlevler kazanarak günümüze ulaşmışlardır. Yapılara eklenmiş olan minare, minber ve mihrap gibi mimari elemanlar İslami ibadetin gerekliliklerini karşılamış, buna karşın taşıyıcı sistem, cephe düzeni ve genel mimari üslup korunmuştur.

Selimiye Camii ve Lala Mustafa Paşa Camii farklı dönemlere ait mimari unsurları bir arada taşıyan önemli tarihi eserlerdir. Bu yapılarda Kıbrıs'ın çok katmanlı kültürel mirasını ve tarihini rahatça görebilmekteyiz. Günümüzde de hem tarihsel hem de sanatsal değerleriyle adanın kültürel mirasının önemli parçalarındandır.

²⁹ Akmaydalı 1993: 343

KAYNAKLAR

Akmaydalı, H. (1993). Kıbrıs'taki Türk Devri Eserleri, X. Vakıflar Haftası Kitabı, Ankara.

Alan, T. & İlki A. (2024). Lefkoşa Selimiye Camii Yapısal Özellikleri ve İyileştirilmiş Deprem Performansı İçin Bir Ön Çalışma, Dicle University Journal of Engineering, 15:2, S.541-557.

Gülmez, B. (2022). Kıbrıs Haçlı Krallığında Seneşaller, DÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, Sayı 12, S.619-626.

İnalcık, H. & Arı, B. (2005). Türk İslam Osmanlı Şehirciliği ve Halil İnalcık'ın Çalışmaları, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 3, Sayı 6, S.27-56

Nabiyeva, K. (2017). Gotik Heykelcilikte “Gargoyle Heykeller” Üzerine Bir Araştırma, İstanbul Kültür Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

Öztürk, C. & Gürdalı, H. (2021). Lefkoşa ve Mağusa'da Gotik Yapıların Mimari Elemanlara Göre Analizi, Mimarlık Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 1.

Sudar, B. (2014). Osmanlı Macaristanı'nda Camiye Çevrilen Kiliseler, Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi, Sayı 25, S.55-78.

Taşar, V. D. (2021). Şehir ve Kutsal: Osmanlı'da Dini Mimarinin Dönüşümü, Milet ve Nihal Dergisi, Sayı 18.

Turkan, Z. & Özburak, Ç. (2018). Lefkoşa Tarihi Kent Dokusunda “Selimiye Meydanı”, Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, Cilt 7, Sayı 1.

Ülgen, A. (1999). Gazimağusa'daki Türk Mimarisi, Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, S.171-182.

İNTERNET KAYNAKÇASI

Çelik, B. <https://users.metu.edu.tr/birten/bizans.html> (Erişim Tarihi 15 Haziran 2026).

Çelik, B. <https://users.metu.edu.tr/birten/osmanli.html> (Erişim Tarihi 18 Haziran 2026).

Çelik, B. <https://users.metu.edu.tr/birten/Lefkosa.html> (Erişim Tarihi 18 Haziran 2026).

Demirkent, I. <https://islamansiklopedisi.org.tr/kibris> (Erişim Tarihi 15 Haziran 2026).

Karakaya, E. <https://islamansiklopedisi.org.tr/kibris#5-mimari> (Erişim Tarihi 17 Haziran 2026).
